

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 11.
Marraskuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 8154.

27:s vuosik. 1922.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

(Vironkieltä.)

Esimene Eesti kurttumade uõõrsil- käk Soomes.

Möödud okt. 21 p. tuli Eestist Helsingi 11 liikmeline kurttumade selts: 1 proua, 10 her-
rat. Esimest korda siis vennasrahvaste, Eesti ja
Soome, kurttumad kohtasid teineteist. Helsingi
kurttumade yhing oligi valmistand vastuvõtmise
eestlastele, nii hästi kui võimalik.

„Viola“ tulles Tallin-
nast Helsingi 21. okt. oli
võõraid vastuvõtmas sal-
gakene Helsingi kurt-
tumme. Kui politsei oli
vaadand passid ja reisuk-
raamid, nii viidi eest-
lased Helsingi kurttum-
made yhingu ruumi-
desse, kus neile tulised
„teretulemast“ kohvid
anti.

Yhte tuppä oli mahu-
tet kuuele võõrale ma-
gamisasemed, kuna viis
asusid tutavate pool.
Juba laupäeva õhtul ko-
gusid yhingu ruumidesse
palju Helsingi kurt-
tumme tutvust sobit-
ama. Eestlased kõnelesid
suuga emakeelt. Aga liigutuskeelega saadi kõigist
aru.

Eesti kurttumad on tänävu sygisel oma yle-
maalise yhingu põhjendand. Nyd nad tahtsid
tulla Soome vaatama ja õppima, mis kombel siin
kurttumade yhingus toimetakse.

Helsingi 27 aasta vanaduses kurttumade yhin-
gus nad said näha ja õppida palju uut. Nad nägip
yhingu ilusat, koduseid ruume. Nad said teada
kuidas yhingulle vara kogutakse ja kuidas peetakse
koosolekuid ja mida neis tehakse. Nad tutvune-
sid Soome kurttumade kirjandusega, Kurttum-
made Liidu tööga, nende muuseumiga, spordieluga,
võtsid osa jumalateenistusest.

Udupiltides nägip nad Soome kurttumade kooli-

Virolaisten kuuromykkäin ensimmäinen vierailu Suomessa.

Viime lokakuun 21 p:nä tuli Virosta Helsinkiin
11-henkinen kuuromykkäseurue: 1 rouva ja 10
herra. Ensimmäisen kerran silloin veljeskansojen,
Viron ja Suomen, kuuromykkät näin monilukuisina
tapasivat toisensa. Helsingin kuuromykkäin yh-
distys olikin koettanut järjestää virolaisten vieras-
ten vastaanoton niin
hyväksi kuin se oli voi-
nut.

„Viola-laivan“ tul-
lessa Tallinnasta Helsingin
satamaan loka-
kuun 21 p:nä oli vie-
raita vastaanottamassa
joukko Helsingin k.m.
Kun poliisi ensin oli
tarkastanut matkustajain
passit ja matkatavarat,
niin vietiin virolaiset
Helsingin k.m. yhdistyk-
sen huoneustoon, jossa
heille tarjottiin kuumat
tervetuliaiskahvit. Erää-
seen huoneeseen oli
järjestetty 6:lle hengelle
makuupaikat. 5 vierasta
asui tuttavien kodeissa.

Jo lauantai-iltana kokoontui yhdistyksen hu-
oneustoon paljon Helsingin k.m. tekemään tutta-
vuutta virolaisten kanssa. Virolaiset puhuvat
suulla omaa äidinkieltänsä. He eivät ymmärtäneet
suomenkieltä eikä suomalaiset vironkieltä. Mutta
viittomakielen avulla päästiin täyteen selvyyteen
kaikista asioista.

Viron k.m. ovat tänä syksynä perustaneet oman,
koko maata käsittävän yhdistyksen. Nyt he tah-
toivat tulla Suomeen katsomaan ja oppimaan,
millä tavalla täällä k.m. yhdistyksissä toimitaan.
Helsingin 27 vuotta vanhassa k.m. yhdistyksessä
he saivatkin nähdä ja kokea paljon uutta ja opit-
tavaa. He näkivät yhdistyksen kauniin ja kodik-
kaan huoneuston. He saivat tietää miten ja min-

Telg. Altberg. Steinberg. Saarestik. Jegoroff. Clausen. Lang.
Luht. Rouva ja hra Tomson.

Virolaiset kuuromykkät Helsingissä 22. 10. 1922.

dest nende õpetajaist ja tähelepandavamaist kurtumtummest.

Vaadates Helsingit, selle kunstikogusi, muuseumi, tutvunesid tykikese Soome hariduseluga.

Loodame, et reis Helsingi oli Eesti võeraile nii õpe- kui lõbureis, olgugi et oli nii lyhikene.

Pyhapäeval, 22 okt. kogusid kurtummad kiriku. Nikolai kiriku paviljonis kell 11 hommikul jutustas õp. H. Nyberg, kelle kõne on ka trykitut ses lehes. „Kuuljatena“ olid jumalateenistusel kirikutäis kurtumme, kelledest osa mõistis eesti-keelt osa soomekeelt, osa rootsi, osa vene; oli ka juutisigi. Jutluse järel esitas 10 liikmeline „kurtummade koor“ yhe laulu hra A. Norstedt'i juhatusel liigutuste keeles. Jumalateenistus oli pidulik ja eestlased kurtsid pisarsilmi, et neil pole olnud veel jumalateenistusi. Katsuvad kindlasti saada mõne Tallinna õpetaja pidama palvetunde paar-korda kuus.

Kirikust läksid eestlased ja salkkond soomlasi kurtummade kirikukohvile, nende õpetaja kodu. Siis mindi Soome rahvusmuuseumi vaatama. Soome Kurtummade Liidu keskvalitsus ja Helsingi kurtummade eestseisus kutsusid neid lõunele kurtummade yhingu ruumidesse. Peeti palju lauakõnesi nii eestlaste kui soomlaste poolt.

Kohe lõuna järel algas pidu. Tervituskõne pidas hra I. Sundberg. Eestlaste poolt tõi tervisi hra K. Luht:

„Kõrgeste austatud Soome kurtummad ja kuuljad.

„Tänane päev on meile kõigile, keda armastus siia kokku ajanud, yli tähtis. Täna on esimene kord, kus Eesti ja Soome kurtummad on kokku saanud, see soov mis ammust peitunud põues on täide läinud. Seda armsam on kokkusaamine, et tema on syndinud vabal pinnal, vaba vennasrahva hoolitsemislu ja vastutulekul. Eesti kurtummadel keda siin kyll väikene kogu, on osaks saanud lahke, sydämlik, sõe vastuvõtmine nii sadamas kui ka siin, selles majas kus praegu viibime. Sellepärast tänan Teid ja kõiki lahke vastuvõtmise eest ja toon Teile Eestimaalt kurtummade poolt saadetud vennasrahva Soome kurtummadele palju tuhat tervisid ja soove kõigis asjus head edu ja õnne.

Elagu Soome kurtummade Eesimees, elagu Soome kurtummade liidu sekretärit ja elagu Soome kurtummad.“

Olid veel mõned soomlaste kui eestlaste kõned. Mõnusad ja hääd kõned pidasid Eesti kunstnik Jegoroff ja proua Tomson. Näidati palju udupilte. Soome maisemaid, kurtummade õpetust ja har-rastusi esitavaid pilte. Öhtu lõpp kulus sõbralikus teejoomingus ja jutuaJamises.

kälaisia kokouksia pidetään, ja mitä niissä tehdään. He saivat tietää miten varoja kootaan yhdistykselle. He saivat tutustua suomalaiseen kuuromykkä-alaan koskevaan kirjallisuuteen, Suomen K.n. Liiton työhön, kuuromykkäin museoon, urheiluelämään, saivat olla kuuromykkäin jumalanpalveluksessa. Varjokuvaesityksen avulla saivat he nähdä kuvia Suomen k.m. kouluista, k.m. opettajista ja huomattavammista kuuromykkäistä. Katselemalla Helsinkiä, sen taidekokoelmia ja kansallismuseota saivat he nähdä palasen suomalaista sivistyselämää. Toivomme, että matka Helsinkiin oli virolaisille vieraille sekä virkistysmatka että hyödyllinen opintoretki, vaikkakin se oli näin lyhyt.

Sunnuntaina 22 p:nä kokoonnuttin k.m. kirkkoon, Nikolainkirkon paviljonkiin, kello 11 a.p. Siellä saarnasi past. H. Nyberg, jonka puhe on painettu myös tähän lehteen. „Kuulijoina“ oli tässä jumalanpalveluksessa kirkko aivan täynnä kuuroja, joista osa ymmärsi virokieltä, osa suomen-, osa ruotsin-, osa venäjänkieltä, osa viittomakieltä. Saarnan jälkeen esitti 10-henkinen „k.m. kuoro“ erään virren hra A. Norstedtin johdolla viittomakielellä. Jumalanpalvelus tuntui juhlalliselta ja valittivat virolaiset kyynelsilmin, ettei heillä vielä tähän asti ole ollut omia jumalanpalveluksia. Mutta koettavat varmasti palkata erään Tallinnan papin pitämään hartaushetkiä pari kertaa kuukaudessa kuuromykkäille.

Kirkosta menivät virolaiset ja joukko suomalaisia k.m. kirkkokahville k.m. matkapapin kotiin. Sen jälkeen mentiin katsomaan Suomen kansallismuseota. Suomen K.m. Liiton keskushallitus ja Helsingin k.m. yhdistyksen johtokunta kutsuivat virolaiset vaatimattomille päivällisille k.m. yhdistyksen huoneustoon. Paljon puheita pidettiin sekä virolaisten että suomalaisten puolelta päivällisten kuluessa.

Heti päivällisten jälkeen alkoi juhlaillanvietto. Tervehdyspuheen piti hra J. Sundberg. Virolaisten puolesta toi tervehdyksen hra K. Luht:

„Korkeasti kunnioitetut Suomen kuuromykkät!

Tämä päivä on meille kaikille, joita rakkaus on yhteen tuonut, hyvin tärkeä. Tänään me ensimmäistä kertaa kohtaamme toisiamme, toivo, mikä kanan on ollut povessa, on täyttynyt. Sitä rakkaampi on kohtaaminen, kun se tapahtuu vapaassa maassa, vapaan veljeskansan keskuudessa. Eestin kuuromykkien, joita on täällä vain pieni joukko, vastaanotto on ollut hyvin lämmin ja sydämellinen, niin satamassa kuin myös huoneessa, missä nyt saamme olla. Kiitos teille vastaanotosta! Tuon teille Eestin kuuromykkien monet tervehdykset ja toivomme hyvää menestystä ja onnea.

Eläköön Suomen kuuromykkien puheenjohtaja, eläköön Suomen kuuromykkien Liiton sihteeri ja eläköön Suomen kuuromykkät.“

Sen lisäksi oli monia sekä suomalaisia että

Esmaspäev käisid vöörad linna vaatamas, tegid ostusi, käisid Eestis langend Soome kangelaste haul j.n.e.

Esmaspäev õhtu oli jumalaga jätmise õhtu. Eeskavas oli palju kõnesi, udupilte ning muud. Lõpu kõne pidas õpet. H. Nyberg, õhutes eestlasi kodu usinalt tööle, isamaa, hariduse, jõukuse õnne ning hea käekäigu suhtes.

Samuti tänas ta vööraid sest vööraskäigust ja innustuse äratamisest, mida nad olid suutnud teha helsinglasteski.

Kui nyud on jõutud tutvusteni, nii loodetavasti edespidiigi Eesti ja Soome sugulased, kurttummad, kohtavad yksteist, katsuvad aidata yksteist juhtida häädesse kommetesse, puhtasse ellu, sydame tosiharidusse.

Eesti tänud esitasid pr. Tomson, hra Luht ja hra Jegoroff. Tänuilikult, liigutetult jäeti nägemiseni.

Teisipäev, 24 okt. viis „Viola“ armsad vöörad jälle kodumaale.

virolaisia puheita. Varsin hauskan ja hyvän puheen piti virol. taiteilija Jegoroff sekä rouva Tomson. Näytettiin paljon taikalyhtykuvia: suomalaisia maisemia sekä kuuromykkäin opetusta ja harrastuksia esittäviä kuvia. Loppuilta kului toverillisessa seurustelussa ja teenjuonnissa.

Maanantaina 23 p:nä kävivät vieraat katsele-massa kaupunkia, tekivät ostoksia, kävivät osoitamassa kunnioitustaan Viron vapaussodassa kaatuneitten suomalaisten sankarihaudalla j.n.e.

Maanantai-iltana oli jäähyväisillanvietto. Ohjel-massa oli paljon puheita, varjokuvien esityksiä y.m. Loppupuheen piti past. H. Nyberg, keho-taen virolaisia k.m. nyt kotiin palattuun ahkeraan ja uskolliseen työhön, niin että heidän isänmaansa yhä kohoaisi sivistykseen, varallisuuteen, onneen ja hyvinvointiin. Samalla kiitti hän vieraita tästä käynnistä sekä siitä innostuksen herättämisestä, minkä he olivat saaneet aikaan helsinkiläisissä. Kun nyt on päästy tuttavuuden alkuun, niin toivottavasti vast'edeskin Viron ja Suomen sukulais-kuuromykät kohtaavat toisensa ja koettavat auttaa toisiaan hyviin tapoihin, puhtaaseen elämään ja sydämen tosi-sivistykseen. Virolaisten kiitoksia esittivät rouva Tomson sekä herrat Luht ja Jegoroff. Kiitollisin, liikutetuin mielin otettiin jäähyväiset.

Tiistaina 24 p:nä vei „Viola“-laiva rakkaat vieraamme taas kotimaahansa.

Kõne.

Eesti ja Soome esimeses yldises kurttummade jumalateenistuses Helsingis, Nikolai-kiriku paviljonis.

2. 10. 22.

See 22. oktober on rõõmupäev meile Soome kurttummadele, sest tänä esimest korda saame paluda Jumalat kirikus yhes vennasrahvaga, kurttummade eestlastega. Ootasime kaua seda päeva, mil saaksime Soome pinnal tabada Eesti kurttumme. See päev on nyud tulnud. Eesti kurttummade esitajad on tulnud. Me tahame alata koosviibimist jumalateenistusega. Me astume nyud yhes, Eesti ja Soome kurttummad, Jumala ette paluma. Tema mõistab meie keelt ja kõnet, olgugi et meie ei mõista hästi teineteise kõnet.

Eesti ja Soome rahvas on sugulasrahvas. Teie, Eesti kurttummad, olete siis meie sugulased. Teie tulite Soome kui sugulaste juure. Mitusada aastat tagasi asusid me esiisad yhes kusagil Laadoga järve ja Väina jõe vahel. Siis olid eestlased ja soomlased yks rahvas. Nad olid siis paganad.

Puhe

Viron ja Suomen kuuromykkäin ensimmäisessä yleisessä jumalanpalveluksessa Helsingissä, Nikolainkirkon paviljongissa.

22. 10. 1922.

Tämä lokakuun 22 p. on ilonpäivä meille, Suomen kuuromykille, Sillä tänään me ensi kerran saamme rukoilla Jumalaa kirkossa yhdessä virolaisten kuuromykkä-veljemme kanssa. Me odotimme kauvan tätä päivää, jona saisimme Suomen mantereella kohdata kuuromykkäveljämme Virosta. Nyt se päivä tuli. Viron kuuromykkäin edustajat ovat nyt tulleet. Me tahdomme alkaa yhdessä-olomme yhteisellä jumalanpalveluksella. Me astumme nyt yhdessä, virolaiset ja suomalaiset kuuromykät, Jumalan eteen rukoilemaan. Hän ymmärtää meidän kieleemme ja puheemme, vaikka me emme ymmärrä hyvin toistemme puhetta.

Viron kansa ja Suomen kansa ovat sukulaiskansoja. Te, Viron kuuromykät, olette siis meidän sukulaisiamme. Te tulitte Suomeen kuin sukulaistenne luo. Monta sataa vuotta sitten asuivat meidän yhteiset esi-isämme yhdessä jossain Laatokan järven ja Väinänjoen välillä. Silloin olivat virolaiset ja suomalaiset yhtä ja samaa kansaa. Mutta he elivät silloin pakanuuden pimey-

Nad ei tund Jumalat, Jeesust ega Kristuse evangeeliumi.

Siis tuli osa soomesugurahvaid siia Soome, Soomelahe põhjapoolle. Teine osa asus Soomelahe lõunapoolle. Nii sai Soome rahvas, kes asusid Soomes ja Eesti rahvas, kes asusid Eestis. Merelaht lahutab nyyd teineteisest.

Kurb oli paganuse aeg meie rahvaile. Ent siis Jumal saatis meile ristiusu valgust. Umbes a. 1184 hää õpetaja *Meinhard* tuli Saksast Eesti. Tema a hiljem teine õpetaja, *Albert*, õpetasid, ristisid a põõrasid eestlasi paganusest kristlastek.

Umbes a. 1157 vaga piiskop *Henrik* tuli Rootsist Soome, õpetas ja ristis esimesed soomlased kristlasteks.

Nii Eestis kui Soomes kestis kaua aega enne kui kristlised kombed, hää järjestus ja parem elu sai võidule. Vähehaaval paganus kadus ja rahvas õppis kristliseks.

Peaaegu samal ajal, nii a. 1525 tuli Saksast Martin Lutheri usupuhastus Soome, kui ka Eesti. Eesti ja Soome on Ev.-Lutheriusulised maad. Me tunnustame mõlemad Ev.-Lutheri õpetust.

Meil soomlastel ja teil eestlastel on siis palju yhist ja samasugust. Meie oleme sugulasrahvad. Meie keeled on palju teineteise saarnased. Meil on yhiseid ajaloolisi mälestusi. Me mõlemad rahvad oleme kuulund Rootsi riigi alla.

Eesti lahutatati Rootsista. 1710, Suure Viha järel ja yhendati Venega. Eesti oli kaua Venega yhendet; Soome oli Venega vähe yle 100 aasta. Nii Soome kui Eesti kannatasid palju Vene valituse all. Vene rõhus ja piinas meid. Meie olime kui orjad. Vene ei andnud meile vabadust. Elu oli raske, tulevik lootusetu. Aga Jumal käskis jälle aegade muutuses. Suur Vene nõrgenes ja sai kehvaks. Eesti ja Soome vabanesid Venest. Nyyd me oleme vabad ja loodame käia õnnelisema tuleviku poole.

Ent meil on nyyd muudgi yhist. Meil on sama pyhakiri ja sama usk. Meil on sama taevas, kuhu peame tungima. Meil on sama tee, mis juhatah meid pattudest vabaks — yles Jeesuse juure. Meie tarvitame yhte ja sedasama armu pattude andeksandmist. Sest kui Jeesus ei saa anda meile pattudest puhastust, nii me kunagi ei pääse taeva. Mõistkem siis yhes paluda pattude andeksandmist ja aidakem yksteist paha eest hoida ja elada õieti, Jumala meelepärast.

Meie Soomlased veedame täna neljandat palve-

dessä. He eivät tunteneet Jumalaa, ei Jeesusta eikä Kristuksen evankeliumia.

Sitten muutti osa suomensukuista kansaa tänne Suomeen, Suomenlahden pohjoispuolelle. Toinen osa siirtyi Suomenlahden eteläpuolelle. Näin muodostui *Suomen kansa*, joka asuu Suomessa ja *Viron eli Eestin kansa*, joka asuu Virossa. Meren lahti erottaa meidät nyt toisistamme.

Ikävä oli pakanuuden aika meidän kansoillemme. Mutta sitten Jumala lähetti meille kristinopin valkeuden. Noin v. 1184 hyvä opettaja *Meinhard* tuli Viroon Saksasta. Hän ja myöhemmin toinen opettaja, *Albert*, kastoi, opetti ja käänsi virolaisia pakanuudesta kristityiksi.

Noin v. 1157 hurskas piispa *Henrik* tuli Ruotsista Suomeen, opetti ja kastoi ensimmäiset suomalaiset kristityiksi. Mutta sekä Virossa että Suomessa kesti kauan aikaa ennenkuin kristilliset tavat, hyvä järjestys ja parempi elämä pääsi voitolle. Vähitellen pakanuus hävisi ja kansa oppi kristillisyyttä.

Jokseenkin samoina aikoina, noin v. 1525, tuli Saksasta *Martti Lutherin uskonpuhdistus* sekä Viroon että Suomeen. Viro ja Suomi ovat *luteerilaisia* maita. Me tunnustamme molemmat evankeliluteerilaisia oppia.

Meillä suomalaisilla ja teillä virolaisilla on siis paljon yhteistä eli samanlaista. Me olemme sukulaiskansoja. Meidän kielemme ovat paljon toistensa kaltaisia eli samanlaisia. Meillä on yhteisiä historiallisia muistoja. Me olemme molemmat kuuluneet ennen Ruotsin valtakuntaan. Viro erotettiin Ruotsista v. 1710 Ison Vihan aikana ja yhdistettiin Venäjään. Suomi erotettiin Ruotsista v. 1809 ja yhdistettiin Venäjään. Viro oli kauan yhdistettynä Venäjään. Suomi oli Venäjän vallassa vähän yli 100 vuotta. Sekä Viro että Suomi kärsivät paljon Venäjän vallassa. Venäjä sortii ja painoi meitä. Me olimme kuin orjia. Venäjä ei antanut meille vapautta. Elämämme oli raskasta, tulevaisuutemme toivoton. Mutta Jumala käski taas aikojen muuttua. Suuri Venäjä kukistui, tuli heikoksi ja köyhäksi. Viro ja Suomi pääsivät irti Venäjästä. Nyt me olemme vapaat ja toivomme kulkevamme onnellisempaa tulevaisuutta kohti.

Mutta meillä on muutakin yhteistä. Meillä on sama Jumala, sama Vapahtaja, Jeesus Kristus. Meillä on sama raamattu ja sama usko. Meillä on sama taivas, johon meidän pitää pyrkiä. Meillä on sama tie, joka johtaa meitä irti synnistä ylös Jeesuksen luo. Me tarvitsemme samaa armoa ja syntein anteeksi saamista. Sillä jos Jeesus ei saa antaa meille puhdistusta synneistä, niin me emme milloinkaan pääse taivaaseen. Muistakaamme siis yhdessä myöskin rukoilla syntein anteeksisaamista ja auttakaamme toinen toisiamme hylkäämään paha ja elämään oikein ja jumalisesti.

Me suomalaiset vietämme tänään *4:ttä rukouspäivää*. Tämä on kiitospäivä siitä, että Jumala antoi meille viime kesänä viljaa ja elatusta ensi

päeva. See on tänapäev, sest et Jumal andis meile vilja möödunud suvel ja ylespidamist tulevaks talvekski. Täna me siis täname ja oleme rõõmsad, ja meie, Eesti ja Soome kurtummad täname Jumalat nyyd yhes rõõmsate sydametega sestki, et Tema on luband meid leida teine teist. Me palume Jumalat et Ta aitaks meid õppida häd teine teiselt.

Jumal õnnistegu meie kaasviibimist!

talveksikin. Täna me siis kiitämme ja olemme iloiset. Ja me, Viron ja Suomen kuuromykät, kiitämme Jumalaa nyt yhdessä iloisilla sydämilla siitakin, että Hän on sallinut meidän tavata ja löytää toisemme. Me rukoilemme Jumalaa, että Hän auttaisi meitä oppimaan *hyvää* toinen toisil-tamme.

Jumala siunatkoon meidän kokouksemme!

Viittomakieli kuuromyökkäinkoulussa.

(Jatkoa).

Eräässä Ruotsin suuressa sanomalehdessä 2 ruotsalaista k. m., *Knut Hässler ja Dan Andersson* kirjoittavat ja vaativat viittomakielen opettamista k. m. kouluissa. Nämä miehet ovat Ruotsin sivistyneimpiä k. m. ja osaavat he täysin hyvin puhekieltä. Hässler on k. m. sairas- ja hautausapurahaston puheenjohtaja ja Andersson äsken Ruotsiin perustetun K. m. Liiton puheenjohtaja. Sopii myös mainita eräs tapaus Amerikasta, minkä eräs norjalainen k. m. koulun johtaja *H. Björset* kertoo »Pohjoismaiden k. m. koulun lehdessä». Viime vuonna pitivät amerikalaiset k. m. opettajat kokouksen, jossa keskusteltiin viittomakielen käyttämisestä k. m. kouluissa. Opettajat päättivät vastustaa sitä. Mutta tässä kokouksessa läsnä olleet kuuromykät nousivat ankarasti vastustamaan opettajain päätöstä. Eräs opettaja oli sanonut viittomakieltä »rikkaruohoksi, joka pitää juurineen repiä pois.» Tämän lausunnon tuomitsivat kuuromykät sekä sanoivat, että se ihminen, joka koettaa ottaa kuuromykieltä pois heidän viittomakielensä »on heidän onnensa ja harastustensa vihollinen».

Mitä ajattelevat kuuromyökkäin opettajat tästä asiasta? Tunnustakaamme, että yleensä tähän asti olemme kuunnelleet kuuromyökkäin pyyntöjä täysin levollisina, jopa välinpitämättöminä. Kuitenkaan ei meiltä ole puuttunut hyvää tahtoa valmistaa oppilaittemme onnellista tulevaisuutta ja kehitysmahdollisuuksia. Kuuromykät tietävätkööt, että opettajat tahovat edistää heidän parastaan silloinkin, kun he vastustavat kuuromyökkä-oppilaitten viittaamista. Opettajat ajattelevat näin: »me, kuulevat ihmiset, tiedämme, kuinka tärkeä ja hyödyllinen puhumisen taito on. Sen taidon me tahdomme antaa kuuromykiillekin. Kun kaikissa maissa on viittomakieltä käytetty ja on sen huomattu vahingoittavan kuuromyökkäin puhekieltä, niin olemme kieltäneet oppilaita koulussa viittaamasta. Me luulemme, etteivät kuuromykät ymmärrä omaa etuaan, kun pyytävät saada viittomakielen takaisin k. m. kouluun.»

Viime aikoina ovat kuitenkin muutamat k. m. opettajat eri maissa ruvenneet puolustamaan viittomakielenkäyttämistä k. m. kouluissa. He eivät vastusta

sitä niin kiivaasti kuin ennen. Äsken mainittu johtaja *H. Björset* kirjoittaa »Pohjoismaiden k. m. koulun opettajainlehdessä» n:o 4 v. 1921, että Saksassa, tuossa puheopetuksen kotimaassa, m. m. kaksi k. m. opettajaa ovat julkisesti ruvenneet puolustamaan viittomakielenopetusta. Molemmat nämät opettajat vaativat enemmän huomiota viittomakielelle k. m. opetuksessa.

Minäkin olen ruvennut tätä asiata ajattelemaan ja olen huomannut, että kuuromykillä on oikeus vaatia viittomaopetukselle sijaa kouluissa. Minun ajatukseni asiasta on seuraava.

Sanotaan, että ihmisen erottaa eläimestä se, että ihmisellä on kyky käyttää kieltänsä. Ihminen osaa puhua kielellään, suullaan; eläin ei puhu. Kielen käyttäminen eli puhuminen ei merkitse vain sitä, että ihminen osaa toisten ihmisten kanssa *puhua* yleisesti, jokapäiväisistä tapauksista ja asioista. Vaan puhuminen on taito, jolla ihminen voi ilmaista sielunsa sisimmät ajatukset ja tunteet. Puhumalla, sanoilla, lauseilla arvostelee hän; mitä näkee ja kuulee, ja mitä sydämessään liikkuu. Vain kielenkäytön, sanoja ja lauseitten avulla voi ihminen kehittää ja sivistää itseään. Kieli on välikappale sivistyksen saamiseksi.

Mutta voidakseen sivistyä, kehittyä kielenkäytön avulla, täytyy ihmisen *osata kieltä* (puhetta ja painettua sanaa kirjoista) *niin hyvin*, ettei kieli sido, paina eikä estä häntä. Ihmisen täytyy osata kielen kaikki sanat ja lauseet ja tuntea niiden merkitys. Jos ihminen huonosti osaa kieltä, niin että hänen puhuessaan, lukiessaan tai keskustellessaan täytyy vain ajatella, mitä tuo sana ja tuo lause merkitsee, niin ei hän sellaisella kielitaidolla voi saada oikeaa sivistystä vaikka osakiin sillä jokapäiväiset tavallimmat asiat puhua.

Miten osaa kuuromyökkä kieltä? Osaako hän puhua ja lukea ja huulilta katsoa puhetta niin hyvin, että hän sen avulla voi saada sivistystä ja kehitystä.

Kyllä muutamat, *suuressa määrin epävarsinaiset* jotka tulivat kuuromyksi 4—5 vuotiaina, ja jotka oikeastaan vain ovat heikkokuuloisia tahi kuuvoja,

he osaavat kieltä jokseenkin hyvin. Ehkä joku varsinainenkin kuuromykkä. Mutta kuuromykkäin suurimmalle osalle on puhekieli vaikeata, ulko-opittua, niinkuin muille kuuleville jokin vieras kieli, josta olemme muutamia lauseita oppineet. Puhekieli on kuuromykkälle kuollut kieli. Ei hänellä ole aavistusta sen rytmistä eikä äänensoinnuista ja korostuksista, joilla kuulevat ilmaisevat tunteittensa eri vivahtuksia. Kuuromykkä on kuin henkinen raajarikko jos hänelle ei ole annettu muuta kuin puhekieli. Hän tulee kyllä tavallaan toimeen sen avulla jokapäiväisessä elämässä. Mutta jos hän on lahjakas, niin tuntee hän jotakin puuttuvan itseltään ja hän suree tuon henkisen raajarikkaisuutensa takia vielä enemmän kun hän aavistaa, että asiat voisivat olla toisin jos opettajat vaan ymmärtäisivät hänen tilaansa. Sentähden monet k. m:t koulusta päästyään ja opittuaan seurustelussa toisten kuuromykkäin kanssa helposti viittomakieltä rupeavat moittimaan opettajiaan siitä, etteivät he opeta viittomakieltä koulussa. Kuuleva lapsi saa kasvaessaan vapaasti oppia ja käyttää äidinkieltänsä. Mutta kuuroilta lapselta kieltävät sen opettajat, jotka eivät ymmärrä hänen henkistä olemustaan.

Kuuromykät eivät ole tarkemmin määritelleet kuinka paljon ja millä tavalla viittomakieltä olisi k. m. kouluissa opetettava ja käytettävä puhekielen rinnalla. Minun mielestäni pitäisi lapsille ensin alaluokilla opettaa havainto-opetuksen avulla *puhekielen* kieliopilliset muodot. Ylempillä luokilla kun oppilaat rupeavat lukemaan oppikirjoja (Raamatun Historiaa, Lukukirjaa y. m.), sopisi heille selittää viittomilla kirjassa olevat vaikeat ja uudet asiat ja sanat. Annettakoon oppilaitten myös viitata keskenään niin paljon kuin tahtovat leikkiessään ja toimiessaan luokkahuoneen ulkopuolella. Se kehittää heidän ajatuksiaan. Se ei vahingoita heidän puhettaan, sillä eiväthän he kuitenkaan voi puhumalla keskustella keskenään kun eivät osaa puhua eivätkä voi lukea hyvin huulilta.

Ehkä joku sanoo minun tahtovan viedä k. m. koulun takaisin viittomakoulun aikoihin. Se ei ole totta. Viittomakoulussa eivät oppilaat ennen oppineet kieltä niin hyvin kuin nykyisissä puhekouluissa. Henkisesti kehittyivät oppilaat enemmän viittomakouluissa. Mutta he eivät oppineet ymmärtämään ja käyttämään kieltä niin hyvin, kuin puhekoulujen oppilaat. Ja kielen osaaminen on kuuromykille kovin tarpeellinen voidakseen tulla toimeen kuulevain ihmisten kanssa. Minun mielestäni ei viittomia saisi käyttää opetuksessa koulun alaluokilla. Vasta ylempillä luokilla käytettäisi viittomia sana- ja asiaselityksissä, mutta kuitenkin olisi jokainen asia kielellisesti puheella selitettävä ja opetettava viittaamisen rinnalla.

Ehkä joku ihminen sanoo: »tarvitseeko kuuromykille ollenkaan opettaa puhekieltä? Eivätkö he tule toimeen viittomakielellä, jota he niin rakastavat?» Näin eivät kuuromykät itse ajattele. He tahtovat kyllä oppia puhekieltä voidakseen keskustella

kuulevien ihmisten kanssa sekä voidakseen lukea kirjoja ia sanomalehtiä. Mutta viittomakieltä tahtovat he osata ja käyttää seurustellessaan kuurojen toveriensa kanssa ja kehittääkseen omaa sielunelämänsä. Kun kysyin kerran kuuroilta toimittaja Fondeliukselta hänen mielipidettään kuuromykkäin kieliopetuksesta, niin sanoi hän: »opettakaa kuuromykille puhekieltä niin paljon kuin voitte, mutta elkkä lyökö heitä sormille kun he viittaavat». Näin ajattelevat varmaan kaikki arvostelukykyiset kuuromykät. Mielestäni pitäisi meidän, opettajain, ymmärtää heitä tässä asiassa eikä vain pysyä kiinni omissa keinotekoisissa ihanteissamme.

Ajatukseni ovat seuraavat:

että koulun alaluokilla on opetettava puhekieltä ainoastaan havainnon avulla;

että ylempillä luokilla on viittomiakin käytettävä asia- ja sanaselityksissä kuitenkin puhekieltä syrjäyttämättä;

että oppilaat saakoot viitata niin paljon kuin haluavat keskenään.

Luulen tästä olevan sen hyödyn, *että* kuuromykkä oppii tarpeen mukaan käyttämään kumpakin kieltä, *puhekieltä* seurustellessaan kuulevien kanssa sekä lukiessaan kirjallisuutta ja sanomalehteä, *viittomakieltä* seurustellessaan kuurojen toveriensa kanssa ja kehittäessään itsenäistä ajatteluaan;

että kuuromykkä siten kehittyi huomattavasti enemmän kuin yksinomaan puhekielen avulla;

että hänen ajatteluaan täten ei estä pakko käyttää hänelle raskasta, kylmää ja usein varsin tunteimatonta kieltä;

että täten sekä järjen että sydämen vaatimukset pääsevät oikeuksiinsa.

Manillassa maaliskuulla 1922.

Johan Prawitz.

Tilakkaa

KUUROMYKKÄIN LEHTI

vuodelle 1923.

Hinta 10 mk.

URHEILUOSASTO

Kuopion Kuuromykkä-Urheilijain jäsentenkeskisistä kilpailuista juoksusarjassa jaettiin palkinnot syysk. 30 p:nä pidetyssä palkintojenjako-iltamassa. Kilpailtavat matkat olivat 100, 400, 800, 1,500 ja 5,000 m.

I p. A. Holopainen	15,0.	65,3,	2,21,	4,43,	17,1
=	359,80	pist.			
II p. H. Väisänen	14,1.	64,3,	2,22,	4,57,	18,8
=	356,70	pist.			
III p. R. Pitkänen	14,3.	71,2,	2,37,	5,30,	20,0
=	300,30	pist.			

Kuuromykkä palkinnonsaajana kuulevien kilpailussa. Valdemar Holmberg on saanut kolmannen palkinnon Fiskarsissa pidetyssä kilpailussa 5,000 m:n juoksusta, aika 17 min. 15 sek.

Piirustuskilpailussa, jonka oli järjestänyt K.U.L:n hallitus, olivat palkintotuomareina E. Karilas (puheenjohtajana), O. Wezell, S. Vuokko, V. Lindberg ja V. Salovaara sekä asiantuntijana arkkitehti R. Eklund arvostelussa kilpailutoita viime lokak. 8 p:nä. Kilpailun aiheena oli K.U.L:n merkki, johon jätetty oli kaikkiaan 28 kilpailuehdotusta. Arvostelun jälkeen avattiin nimimerkillä varustetut kuoret ja huomattiin tällöin, että I palk. nimim. „Savolainen“ sai kivipiirtäjä Lauri Mikkola, Helsinki. II p. „Hephata“, sama henkilö kuin edellisessäkin. III p. Ridax, sama henkilö kuin edellisessäkin.

Uusia jäseniä otetaan K.U.L:ään. Kertakaikkiaan 500 mkaa maksavat pääsevät lahjoittajajäseniksi, 100 mkaa maksavat perustajajäseniksi, 50 mkaa maksavat vakinaisiksi jäseniksi. Muilta on vuosimaksu 2 mk. Nämä maksut lankeavat K.U.L:n urheilurahastoon. Rahalähetykset ovat lähetettävät osoitteella: Herra Eino Karilas, Helsinki, Linnakatu 5 A.

Tietoja kotimaasta.

Tietoja Tampereelta. Syyskuun 3 p:nä klo 6 ap. teki Tampereen Kuuromykkäiyhdistys kävelymatkan Ylöjärvelle neiti Ina Nordlundin kutsusta omistamalleen huvilalleen. Retkeilijöitä oli kaikkiaan 27. Päivä sattui olemaan erittäin ihana ja lämmin. Perille saavuttua tarjottiin retkeilijöille kahvia ja aamiainen, jonka jälkeen koonnuttiin ulkoilma-hartaustilaisuuteen huvilan aurinkoisessa puutarhassa, jossa neiti Nordlund lausui retkeilijät sydämmellisesti tervetulleiksi. Rukouksen jälkeen hän puhui vieraille Markuksen 9 luvun johdosta. Tämän jälkeen tarjottiin vieraille hieno vegetaarinen päivällinen, jonka jälkeen vielä koonnuttiin puutarhaan, jossa pidettiin puheita; m. m. neiti Nordlund puhui kaunisti Jumalan Elämäkirjasta pitäen lopuksi rukouksen. Harvinaisen sydämmellistä vieraanvaraisuuttansa muistellen lähtivät vieraat paluumatkalle kaupunkiin.

Tampereen Kuuromykkäiyhdistys pitää kokouksensa joka sunnuntai-iltana klo 6—9 Johanneksen kansakoulun puurakennuksessa, Variatorninkadun varrella. Yhdistys kokoontui viime syyskuussa Kytälänk. 8:n kansakoululla muutama kerta, mutta koulu on nyt järjestetty asunon puutteessa olevien asunnoksi, joten siellä ei voitu kokoontua. Yhdistyksen kokouspaikka siirrettiin yllämainittuun paikkaan.

Kuuromykät juhlivat. Syyskuun 25 p. vietettiin Turun kuuromykkäinkoulussa juhlaa sen johdosta, että sil-

loin oli kulunut 200 vuotta Suomen ja koko Pohjoismaiden ensimmäisen kuuromykkäin opettajan, Abraham Argillanderin syntymästä. Tilaisuutta varten koulun juhlasali oli koristettu kukilla ja katederin taustalle oli asetettu köynnösten ympäröimänä Argillanderin omistaman Ryönän kartanon kuvataulu, jossa talossa hän aloitti kuuromykkäin puheopetuksen. Päivän ohjelma aloitettiin virren veisuulla, jonka perästä koulun johtaja, herra E. J. Pesonen piti valaisevan puheen Abraham Argillanderin merkityksestä Suomen ja samalla Pohjoismaiden kuuromykkäinkoulujen historiassa. Puheen päätyttyä oppilas Arvo Leimu lausui kertomuksen „Aarretta eismässä“. Sen jälkeen opettaja S. Seppälä lausui miellyttävästi Abraham Argillanderin muistolle omistamansa runon. Ohjelman viimeisenä numerona oli nelikymmenhenkisen oppilaskuoron lausuma, johtaja Killisen sepittämä runo „Kuuromykkä“.

Pienen väliajan loputtua tarjottiin koulun puolesta oppilaille ja opettajille kahvia ja omenoita.

Tämä muistojuhla, joka teki kaikkiin läsnäolleisiin hauskan vaikutuksen, lopetettiin rukouksella.

Samaa Abraham Argillanderin muistojuhlaa vietti myöskin Turun Kuuromykkäiyhdistys omassa, tilaisuutta varten koristetussa huoneustossaan. Ohjelma siellä alkoi opettaja J. K. Palomaan pitämällä muistopuheella päivän merkityksen johdosta. Toisen puheen piti herra Elias Savisaari viittomakielellä. Sitäpaitsi oli ohjelmassa kertomuksia y. m. joita yhdistyksen jäsenet mielihyvin seurassivat.

Tietoja kuuromykistä. Karl Rosenblad, joka on ollut pitemmän aikaa sorvaustöissä tehtailija Pahlmanilla Turussa, on joutunut työttömäksi ja ovat hänen köyhät vanhempansa toimittaneet hänen Turun kunnalliskotiin työpuutteen vuoksi.

Tietoja Porvoon Hiippakunnassa asuvista kuuromykistä. Porvoon hiippakuntaan kuuluvat ne seurakunnat, jotka ovat Uudenmaan ja Hämeenlinneissä sekä osassa Vaasanlinneissä. Yhteensä on hiippakunnassa 113 seurakuntaa. Porvoon hiippakunnassa asuvien kuuromykkien pappi, past. H. Nyberg, on tehnyt seuraavia laskelmia piirinsä kuuromykistä. — Porvoon hiippakunnassa asuu yhteensä 871 kuuromykkää. Näistä on miehiä 461 ja naisia 410. Ruotsinkielisiä on 190, suomenkielisiä 681. Puhekoulun käyneitä on 349, viittomakoulunkäyneitä 457, koulunkäymättömiä (osaksi pieniä lapsia) 65. Naimisissa olevia kuuromykkäiparikuntia on 103, joista 21 on naimisissa kuulevan aviopuolison kanssa. Leskiä on 9. Kaupungissa asuu 239 kuuromykkää. Aviottomia lapsia on 34:llä kuuromykkä naisella, näistä on 5 naista koulunkäymättömiä. Mielisairaita kuuromykkäitä on 9. Olisi hauskaa saada tilastollisia tietoja toistenkin hiippakuntien kuuromykistä tähän lehteen.

Esitelmäpäivät Jyväskylän kuuromykille pidettiin loka-kuun 28—30 p:nä sikäläisen Auttajayhdistyksen toimesta. Paitsi J. kylän kuuromykkä oli esitelmätilaisuuksissa läsnä koulun yläluokkien oppilaat. Esitelmiä pidettiin monelta alalta: uskonnon (rovasti Luoma), kuuromykkäin opetuksen (neiti Kahelin), kodinhoidon (rovastinna Helena Luoma), yhteiskuntaopin (op. Arvi Koskinen), Suomen historian (past. H. Nyberg). Sen lisäksi käytiin opettajattarien johdolla katselemassa Seminaarin kokoelmia, joita selosteltiin k. m. lle. Insinööri Ole Andersin näytteli eräänä iltana k. m. lle varjokuvia Suomen maisemista sekä kuuromykkäin opettajista, kouluista y. m. Esitelmät pidettiin tietyksi k. m. koululla, jonka johtaja Luoma oli antanut käytettäväksi. Varjokuvaesitys oli J. kylän Seurakuntatalolla. Siinä tilaisuudessa pidettiin myös n. s. „vanhojen k. m. päivää“ muistelemalla Ävikin vanhojenkotia ja keräämällä rahaa sen hyväksi. — Paljon hyödyllistä opittavaa tarjottiin k. m. lle näilläkin esitelmäpäivillä. Kuuromykkäin kiitollisuuden esitelmän pitäjille esitti k. m. Matti Sulka lopettajatilaisuudessa. Auttajayhdistyksen

puolesta tarjottiin k.m:lle ilmaiset kahvit eräänä iltana. Muutoin oli kahvitarjoilua koko ajan ja annettiin siitä ker-
tynyt voitto Ävikin vanhainkodille.

Nikkarilan kuuromyökkäyttöjen talouskoulusta laskettiin marraskuun 1 p:nä pois seuraavat koulun läpikäyneet oppilaat: *Ilmi Brander* menee kotiinsa Taalintehtaalte, *Aino Isotalo* menee kotiinsa Lappajärvelle, *Emmi Kolehmainen* menee palvelukseen Suonenjoelle, *Saima Lehtonen* menee palvelukseen pastori Söderholmille Paraisiin, *Signe Puttonen* menee palvelukseen Kangasniemelle maanvilj. Silvennoiselle Ylähoviin, *Elli Ruuska* menee palvelukseen Virolahden lastenkotiin, *Anna Tauriainen* menee palvelukseen Paraisiin rouva Roosin luo, *Anna Toivainen* menee kotiin Lapinlahdelle, *Maria Uusi-järvi* menee palvelukseen (paikka vielä epävarma), *Ester Vilander* menee kotiinsa Pornaisiin.

Uusiksi oppilaita Nikkarilan talouskouluun on kutsuttu: *Anna Ruotsalainen* Rutakosta, *Elsa Reivinen* Korpilahdelta, *Iida Liimatainen* Konginkankaalta, *Helmi Tauriainen* Iisalmelta, *Ida Puttonen* Keravalta, *Astrid Andersson* Helsingistä, *Olga Holck* Rovaniemeltä, *Lydia Sirvio* Sonkajärveltä, *Reetta Ollila* Rovaniemeltä.

50 vuotta täytti k.m. jalkinetyöntekijä *Heikki Helin* Tampereella marraskuun 17 p:nä. Helin on Tampereen lapsia, syntynytin perheestä, jossa on 3 kuuromyökkä-sisarusta, nim. neiti Siiri Talvia ja kuvanveistäjä J. F. Talvia. Koulunkäyntinsä kesti 7 vuotta Turun vanhassa viittomakoulussa. Koulusta päästyään meni hän suutarinoppiin ja on tehnyt jalkinetyötä koko ikänsä Tampereella. Helin on kotikaupunkinsa tunnetuimpia kuuromyökkä ja on hän vakavalla käytöksellään ja luotettavuudellaan ollut aina hyvänä esimerkkinä tovereilleen. Helin on perheellinen mies. Toivotamme onnea 50 vuotiaalle!

Huom! Uuden vuoden onnitteluja otetaan K.m. lehd-
den tammikuun numeroon. Ne maksavat 5 mk. kappale ja menee niistä saatu voitto Ävikin vanhainkodille. Onnitteluluon osanottajat lähettäköt nimensä, osoitteensa ja 5 mk. kirjeessä osoitteella: *Kuuromyökkäin Lehti, Johanneksentie 4, Helsinki.*

Kaikki entisetkin Nikkarilan tytöt muistanevat „Lovisa-Mummon“. Hänhän oli tuo vanha, kuuro ja sokea mummo, joka asui pienessä harmaassa tuvassa maantien varrella lähellä Nikkarilan talouskoulua. Hän oli tyttöjen hyvä ystävä. Tytöt kuljettivat hänelle ruokaa ja tallettelivat häntä tiellä, että hänen oli helpompi kulkea. Nyt on Lovisa-Mummon mökki autio. Hän kuoli loka-
kuun 26 p:nä yöllä. Hautajaiset pidettiin Nikkarilan suuressa salissa. Tytöt saattoivat häntä viimeisen kerran ja laskivat hänen haudalleen muistoksi jäähyväis-seppeleen.

Vilpitiön kiitos „Heffata“ Yhdistyksen johtokunnalle, sihteerialle ja puheenjohtajalle kun olivat toimeenpanneet hauskan ja mieltäylentävän juhlatilaisuuden syntymäpäiväni johdosta. Kiitos myös kauniista puheista, onnitte-
luista ja kirjalahjasta. *Kaarlo Markkula. Lavia.*

Kiitos.

Rakkaat suomalaiset kuuromyökkät!

En voi jokaiselle teille kirjettä kirjoittaa. Sentähden pyydän teidän arv. „Kuuromyökkäin Lehtenne“ kautta lähettää teille sydämellisimmän kiitokseni ja tervehdyk-
seni. Lokakuun 21—24 päivät v. 1922 pysyvät muistissani elämäni kauneimpina, ihanimpina ja unohtamat-
tomina. Minä tulin luoksenne Virosta, olin teille vieras ja tuntematon. Mutta te otitte vastaan minut ja mieheni kuin vanhat ystävät. Kiitän teitä siitä tuhansin kerroin. Olen teille suuren suuressa rakkauden ja vierasvaraisuuden velassa. Kuinka voisin sen teille maksaa? Kultaa ja hopeaa ei minulla ole. En voi teille mitään muuta antaa kuin kiittollisen sydämeni. Tahdon olla teidän us-

kollinen ystävättärenne. Vaikka asunkin kaukana, olen ajatuksissani kuitenkin usein luonanne. Sanon: Jumala palkitkoon teille kaiken osoittamanne hyvyuden! Sydä-
mellisesti kiitän kaikkia niitäkin, jotka meitä laivalle saat-
toivat ja minua kukkasillaan ilahduttivat.

Jumalan haltuun!

Ystävänne

Gabrielle Tomson.

Tallinna lokak. 30 p. 1922.

Kuuromyökkäin Joulu v. 1922.

„Kuuromyökkäin Joulu“ ilmestyy taas joulukuun alussa. Se sisältää monta opettavaista ja hauskaa kirjoitusta. Siinä kerrotaan esim. virolaisten kuuromyökkäin oloista. Viron k.m. koulun johtaja, hra *V. Univer*, on nim. lähettänyt kertomuksen heidän koulunsa vaiheista ja *H. Nyberg* kertoo käynnistään tällä koululla ja havainnoistaan siellä. Kumpaiseenkin kirjoitukseen tulee runsaasti kuvia Viron k.m. koulusta, kuuromyökkäistä y. m. Vielä on joululehdessä kirjoitus kuuromyökkäin esitelmäpäivistä ja jatkokursseista, johon liittyy kuvia Turun esitelmäpäiviltä ja Oulun jatko-
kursseilta. Kuvat ovat *Hannes Ylénin* ja *Kaarlo Koskelan* ottamia. Past. *T. Itkonen* on kirjoittanut hauskan matkakuvauksen, kuvitetun. Vielä on kirjoituksia johtaja *Pesoselta*, opettaja *Palomaalta*, maisteri *Y. Karilaalta*, *Tuulalta* y. m. Uuden kansilehden on piirtänyt k.m. piirtäjä *Lauri Mikkola*. Kuten näkyy on joululehtemme koetettu saada niin opettavaksi ja huvittavaksi kuin mahdollista. — Kuuromyökkät! Rientäkää nyt ostamaan ja levittämään sitä. Sen hinta on vain 5 mk. Ruvetkaa hankkimaan lehdelle tilaajia kuulevien joukosta. Sillä tavalla oppivat he tuntemaan kuurojen asioita ja harrastuksia ja sillä tavalla saamme rahaa „Kuuromyökkäin Lehten“ kannattamiseksi. Asiamiehet saavat palkkioksi 1 kpl. jokai-
sesta 10:stä myydystä joululehdestä. Ja niille, jotka enimmäin myyvät lehteä annetaan 3 palkintoa: 50 mk., 30 mk. ja 20 mk., maalaisille erikseen ja kaupunkilaisille erikseen. Siis reippaasti toimeen! Lehteä saa tilata osoitteella: *Kuuromyökkäin Joulu, Johanneksentie 4, Helsinki.* Huom! Kirjoittakaa selvät osoitteet! Rahojen pitäisi seurata tilausta! Hinta 5 mk.

Vihitty.

Maria Sundqvist
Edvard Yörläinen

Lappi T. L.

Eura,

Kaikkivaltias Jumala on pois kutsunut
rakkaan puolisoni

Elina Aleksandra Vallin

o. s. Virtanen

synt. 18^{28/3} 92, pääsi ikuiseen rauhaan
19^{31/8} 22. Jättäen sureman puolison sekä
pienen pojan ja monet ystävät.

Anselm Vallin.

Lepää rauhassa rakas puolisoni.
Muistosi elää.